

Jog & Fegyver

Megkezdődött a lőfegyvertartásról szóló törvény vitája a Parlamentben. Igazából szakmai érvek nem hangzottak el a vita során, mert azért botor dolog lett volna bármelyik oldalról ilyen megnyilatkozást elvárni. Csak úgy halkán jegyzem meg, hogy mintha az ellenzéki képviselők szájából logikusabb érvek tolultak volna elő. (De hát kérdezem én, hogy hol voltak ezek a képviselők akkor, amikor a jelenlegi ellenzék, mint kormányzópárt nyújtotta be a törvény tervezetét.) Persze, azért a képviselői hozzászólások méltatása során senki ne várjon superlatívuszokat tőlem, ugyanis a belügyminiszter asszony előterjesztését igazán művészi lett volna részükről alulmúlni.

(A törvény szövegében egyébként olyan ellentmondások, keresztértelmezések és fogalmi zavarok vannak, hogy felmerül a gyanú, mely szerint a tervezet készítői még egy közepes képességekkel rendelkező fegyvermestert sem kérdeztek meg. Lehet, hogy nem is tudnak arról, hogy van egy Magyar Ballisztikai Társaság, ahol a szakma technokrata művelői tömörülnek, akik esetleg a sok fogalomzavarból kivezethetik a tévelygőket. Szóval attól, hogy valaki 30 évvel ezelőtt a kötelező katonai szolgálatát Kistarcsán a BM tartalékos tiszti iskola hallgatójaként teljesítette, még nem kéne azt hinni, hogy ért a fegyverekhez és azt a jog szempontjából is tudja kezelni.)

A parlamenti vita

Dr. Dorkota Lajos képviselő (Fidesz) a nyilvántartás oldaláról közelítette meg a problémát, hiányolva a törvény személyi és területi hatályát, valamint a jogszabály közérthetőségét. Tisztázatlannak tartja az engedélyező hatóságok hatáskörét és illetékességét. Dr. Világosi Gábor (SZDSZ) az európai lőfegyver útlevéllel kapcsolatos aggályait hangoztatta, egyben kinyilvánítva az általunk már az unalomig hangoztatott tényt, mely szerint a bűncselekményeket nem a legális, engedélyezett lőfegyverekkel követik el.

Lezsák Sándor (MDF) képviselő úr arra szorítkozott hozzászólásában, hogy sokallja Magyarországon a 400.000 darab lőfegyvert és nem érti, hogy miért nem engedélyköteles a 27.700 darab gáz-riasztó. (Én meg speciel az egyetlen Lezsák Sándort sokallom a Parlamentben.)

Nyitrai képviselő úr (Fidesz) legalább tudta miről beszél, és ez nagy szó, mert ezt ebben a vitában kevesen mondhatják el magukról. Hozzászólásában kitért az angliai nulla megoldás káros hatásaira, nemcsak a bűncselekmények elszaporodása terén, hanem a lövészportok ellehetetlenülésére is felhívta a figyelmet. (Miközben a Sike-Tasi-Laczik trióból álló magyar futócéllövő csapat Európa-bajnok lett, de ez már nem hangzott el az ülésteremben.) A hozzászóló arra is kitért, hogy a polgárok védtelenné válnak, mert aki nem tudja magát megvédeni, azt senki más nem fogja megvédeni. *(Ebben is tökéletesen igaza van. Teljesen demagóg állítás, hogy a rendőrség feladata a polgárok megvédeése. Ilyen ugyanis sem a rendőrségi törvényben, sem másutt nem található. A rendőrség ugyanis bűnüldöző és nem bűnmegelőző szerv, vagyis a deklarált szerepvállalása akkor kezdődik, amikor a bűncselekményt már elkövették. Ez az áldozatokat nem hinném, hogy különösebb elégedettséggel tölti el, még a legbravúrosabb esetben sem, márpedig azt hiszem, minden újságolvasó tud legalább 10 olyan emberölést mondani, aminek a tetteiről a rendőrség sem tud semmit.)*

Karsai Péter (MDF) mint fegyvertartó is sajnos csak a flóbert fegyverekig próbált eljutni a jogszabály értelmezése során, megjegyezve, hogy valószínűleg fordítási hibák miatt több helyütt köszönőviszonyban sincs a törvény tervezete a lőfegyvertartás szabályozásáról szóló 91/477 közösségi irányelvvel.

Juhász Gábor (MSZP) felszólalásában a bizalmi elvet emlegette, amit én nemcsak a téma ismeretének hiányával, hanem a képviselő nagyfokú naivitásával tudnék magyarázni. Mert ezek után már valami magyarázatot azért kéne adni. Igazán nem akarom a kormánypárti és ellenzéki képviselők hozzászólását iszapbirkózáshoz hasonlítani, mert az iszapbirkózás az egy magas színvonalú értelmes tevékenység a törvényjavaslat vitájához képest. Néha azt vettem észre, hogy mintha egy-két képviselő nem tudná, hogy miről beszél. Ezzel együtt azt is konstatálni kell, hogy a hozzászólások alapvetően a flóbert- és gáz-riasztó eszközök körüli problémakörre koncentráltak és egyszerűen figyelem kívül hagyták a vadászat, a sport, valamint a személy- és vagyonvédelem témakörét, beleértve az önvédelemre vonatkozó jogos polgári igényeket.

Talán nem is csoda a fentiek után, hogy a BM államtitkára (Pál Tibor) a törvénytervezet általános vitájában még azt is nyilvánosan kijelentette, hogy:

"Örülök, hogy ahogy az előkészítésnél is nagyon széles együttműködést igyekeztünk kialakítani a gyártók, a forgalmazók, a kereskedők, a különböző klubok és egyesületek között, ez nem volt hiábavaló, hiszen látszik, hogy többségében igen nagy konszenzus övezi ennek a törvénynek az elfogadását. Örülök annak, hogy ezek az új rendszerek, a fegyvertartás rendszere, az adatkezelés,

az uniós lőfegyvertartási engedély kialakul, és örülök annak, hogy ugye, képviselőtársaim, az érintettek, mint ahogy jeleztem, a kereskedők, a gyártók, a sportegyesületek és a lövészklubok is támogatásukról biztosították ezt a törvénymódosítást."

Hozzátenném, hogy fenti kettő mondatban egyetlen igaz, megcáfolhatatlan állítás van, ez pedig a következő: Pál Tibor államtitkár úr örül.

Ami ezen állításon túl a kijelentésében található, annak semmilyen valóságos alapja nincs. Az utolsó valóban egyeztetésnek minősülő szakmai tanácskozást Eördögh úr (BM EU Integrációs Hivatala) végezte el 2002-ben, viszont a munkacsoportja által kidolgozott törvénytervezetből talán csak a kötőszavak kerültek át a jelenleg tárgyalás alatt levő törvénybe, de lehet, hogy még csak azok sem. A törvény jelenlegi előterjesztője, azzal szúrta ki az érdekeltek szemét, hogy ugyan lehetőséget biztosított arra, hogy mindenki előzetesen kinyilvánítsa róla a véleményét, viszont semmit nem vett belőlük figyelembe. (Viszont úgy lehet csinálni, mintha betartották volna a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. tv. 20. §-ba foglaltakat. Ez a kormányzati hozzáállás kissé úgy néz ki, mint aki a metrón úgy néz az ellenőrré, mintha lenne jegye vagy bérlete.)

(Mint sportegyesületi elnök és sportlövész szövetség elnökségi tag igazán kíváncsi vagyok a támogató egyesületek névsorára.)

A társadalmi szervezetekkel való egyeztetés (pedig azt a jogalkotásról szóló törvény előírja a jogalkotónak) még a "Sporttörvény társadalmi vitája" című bohózat színvonalát sem érte el, amikor is a Parlamentbe összehívott sportvezetők tanácskozásán a házelnök asszony azzal mentette ki magát, hogy további sikeres tanácskozást kíván a jelenlevőknek, de vissza kell mennie az ülésterembe, mert most szavaznak a törvényről.

A sportvezetők meg küzdhetnek, mint malac a jégen. (Plagizálva K. G.-tól.) Meg kívánom jegyezni, hogy az előző kormány is semmibe vette az érdekelteket, de legalább nem nézte őket hülyének. És nemcsak az érdekelteket. Mert miről is lesz most szó? A jelek szerint, mivel a törvényi szintű szabályozásnak meg kell valósulni, a törvényt meg fogják szavazni. Az európai lőfegyverútlevelet be fogják vezetni, mert ha nem, akkor a közösség többi polgárának a jogát csorbítanák és arra nincs jogi lehetőség.

A téma további összetevőjét (gyártás, forgalmazás, megszerzés, tartás, használat, tárolás stb.) alacsonyabb szintű szabályzással fogják megoldani, amiben nemcsak az a szép, hogy ott még az a társadalmi vita sincs előírva, ami egy törvény esetében igen (nem mintha betartanák, de azért

mégis), hanem az is, hogy a kormány vagy egy tárca rendeletének megalkotásakor esélye sincs Nyitrai úrnak, hogy legalább a véleményét elmondja, ha már az eredményt nem tudja befolyásolni. Gyakorlatilag a kormány a jelen előterjesztésével egy kitöltetlen kötelezvényt irat alá a törvény megszavazóival. Aztán a kitöltés, majd a felhatalmazó rendelkezések címszó alatt megjelölt tárcák feladatát képezi, de hogy mit fognak ők megalkotni, az már a szuverén joguk lesz, és gyakorlatilag azt csinálnak, amit akarnak. Láttunk mi már tárcavezetői ámokfutást a közelmúltban, és itt nemcsak a különböző elmés mezőgazdasági külkereskedelmi ötletekkel akarok poénkodni, de hogy a szakmánál maradjunk, a mezőőr szálfegyverrel (ld. alabárd, lándzsa, pika stb.) való ellátásának szabályozása, mint olyan. Akkor a szakemberek kínjukban betegre röhögtek magukat. Megfelelő szakmai kontroll nélkül ilyen a helyzet.

Változatlanul folytatódik közben a nagy lenyúlás, mert minden a mi a lőfegyverekkel kapcsolatos engedélyezés körébe tartozik, szolgáltatási díjköteles lesz. Tehát nem illeték, hanem szolgáltatási díj. Ugyanúgy mintha az engedélyezési eljárás a Ptk. kötelmi jog rendszerébe tartozna. Ott beszélünk ugyanis szolgáltatásról. A megrendelő megrendel valamit, a szolgáltató teljesíti a megrendelést, ezért a megrendelő szolgáltatási díjat tartozik fizetni. (Szörnyű gyanúm támadt! Ugyanez a képviselői társulat fog esetleg szavazni a jelenleg kidolgozás alatt levő új polgári törvénykönyvről?)

A jelen cikknek nem feladat a polgári jog rendszerének ismertetése, de ha a jogilag egyenlő felek aktusaként meghatározott kötelmi jogviszonyt a lőfegyvertartás hatósági szabályozásával keverjük össze már törvényhozói szinten, akkor igen nagy a baj. Én magam nagyon örülnék, ha így lenne.

Pl. bemegyek a rendőrhatalomhoz, és azt mondom, hogy: Jó napot kívánok, kérem a következő engedélyeket: két maroklőfegyvert önvédelemre, meg egyet sportlövészetre, aztán egy vegyes csövű vadászfegyvert.

Igen, igen, mindösszesen négy engedély, más egyebet nem kérek, nagyon köszönöm.

Hogy mennyi? Parancsoljon, a többi a magáé.

Legyen Önnek is szép napja, viszontlátásra!

De hát erről szó nincs, akkor meg miféle szolgáltatási díjról beszélnek itt? Illeték, tisztelt képviselők, illeték! Amire az illetéktörvény rendelkezik - mindenki ismeri - és olyan állami bevételt képez, ami fölött a Parlament rendelkezik minden évben, amikor a költségvetést tárgyalja és nem pedig a BM privát bevétele.

Az Alkotmánybíróság határozata a rendőrségi lőfegyverhasználattal kapcsolatban

További érdekessége a lőfegyverhasználat jogi szabályozásának, hogy az Alkotmánybíróság kasszációs jogkörében megsemmisítette a rendőrségi törvény (1994. évi XXXIV. tv.) 54. §. h) és i) pontjait, ami a rendőr lőfegyverhasználatát szabályozta. Maradt azért bőven, mert a szabályozás az a) ponttól a k) pontig tartott, tehát nem kell attól tartani, hogy a rendőr védtelenül látja el feladatát.

Tehát a rendőr a továbbiakban nem használhatja a lőfegyverét az állam elleni (az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása; az alkotmányos rend elleni szervezkedés, lázadás, rombolás, hazaárulás; hűtlenség; az ellenség támogatása; kémkedés; a szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedés; feljelentés elmulasztása) bűncselekmények, valamint az emberiség elleni (háborús uszítás; tiltott toborzás; népirtás; nemzeti népi faji vagy vallási csoport elleni bűncselekmény; apartheid; polgári lakosság elleni erőszak; háborús fosztogatás; bűnös hadviselés; nemzetközi szerződés által tiltott fegyver alkalmazása; harctéri fosztogatás; fegyverszünet megszegése; hadikövet elleni erőszak; visszaélés a vöröskereszttel; egyéb háborús bűntettek) bűncselekmény elkövetőjének elfogásakor.

Nem hinném, hogy az elmúlt néhány év során a rendőrség állományába tartozó személyek a fenti bűncselekmények bármilyen szintű elkövetővel kapcsolatban bármilyen intézkedést foganatosítottak volna, így a lőfegyver-használati jog ilyen hiányát nem igazán fogják megérezni.

A másik - törlésre került - nevesített lőfegyver-használati jog azzal szemben állt fenn, aki a nála levő fegyver (Figyelem, nem lőfegyver, lőszer, robbanóanyag vagy az élet kioltására alkalmas más eszköz!) vagy más veszélyes eszköz letételére irányuló rendőri felszólításnak nem tesz eleget és magatartása a fegyver vagy más veszélyes eszköz ember elleni közvetlen felhasználására utal.

Ebben is van valami. Amelyik rendőr a verekedő kezéből az ütlegnek használt sörösüveget csak úgy tudja kivenni, hogy előtte a garázdát agyonlövi, attól nemcsak a lőfegyver-használati jogot kell megvonni, hanem az egyenruha és a szolgálati igazolvány használatának jogát is. Szerencsére azért egyre több az olyan felkészült rendőr, aki az ilyen problémákat szakszerűen tudja kezelni.

A rendőr egyébként továbbra is használhat lőfegyvert:

- a) az élet elleni közvetlen fenyegetés vagy támadás elhárítására;
- b) a testi épséget súlyosan veszélyeztető közvetlen támadás elhárítására;
- c) a közveszélyokozás, a terrorcselekmény vagy a légi jármű hatalomba kerítése bűncselekményének megakadályozására vagy megszakítására;

- d) bűncselekmény lőfegyverrel, robbanóanyaggal vagy az élet kioltására alkalmas más eszközzel való elkövetésének megakadályozására;
- e) lőfegyver, illetőleg robbanóanyag jogosulatlan, erőszakos megszerzésére irányuló cselekmény megakadályozására;
- f) az állam működése vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos létesítmény ellen felfegyverkezve intézett támadás elhárítására;
- g) az emberi élet kioltását szándékosan elkövető elfogására, szökésének megakadályozására;
- h) -
- i) -
- j) az elfogott, bűncselekmény elkövetése miatt őrizetbe vett vagy bírói döntés alapján fogvatartott menekülésének, erőszakos kiszabadításának megakadályozására vagy elfogására, kivéve, ha a fogvatartott fiatalkorú;
- k) a saját élete, testi épsége, személyes szabadsága ellen intézett támadás elhárítására.

Szóval itt tartunk most. A korábbi számokban végigvettem, mintegy sorozatjelleggel a különböző fegyveres szervek lőfegyver-használati jogát, és ha az indítványozók következetesek, akkor még el tudják látni feladattal az Alkotmánybíróságot meglehetősen hosszú időre.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd